

ศูนย์ปฏิบัติการข่าวเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

ศูนย์ราชการ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐

โทร. ๐ ๗๓๕๓ ๒๒๑๘ โทรสาร ๐ ๗๓๕๓ ๒๒๑๗ <http://www.narathiwat.doe.go.th> E-mail : narathiwat@doe.go.th

เรื่อนำรู้ของ “รางจืด”

สส.๐๑๒/๒๕๕๖

รางจืดเป็นไม้เถาสามารถเลื้อยไปตามพื้นดินหรือขึ้นคลุมต้นไม้ใหญ่ เถามีลักษณะกลม สีเขียว เมื่อแก่เป็นสีน้ำตาล ใบเป็นใบเดี่ยวสีเขียวเข้มออกเป็นคู่ตรงข้ามตรงข้อของลำต้น ใบมีลักษณะคล้ายใบย่านางรูปขอบขนานหรือรูปไข่ กว้าง ๔-๗ เซนติเมตร ยาว ๘-๑๕ เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนเว้าหรือหยักรูปหัวใจ ขอบใบเรียบหรือหยักตื้น เส้นใบมี ๕ เส้น ออกฐานใบเดียวกัน ออกดอกตามซอกใบใกล้ปลายยอด โคนดอกเป็นหลอดกรวยยาว ๑ เซนติเมตร มีน้ำหวานบรรจุอยู่ในหลอด สีม่วงแกมน้ำเงิน ผลเป็นผลแห้งแล้วแตกเป็น ๒ ซีก จากจะงอยส่วนบน มีดอกในฤดูหนาว ช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ดอกที่โรยแล้วบางดอกอาจติดผล เมื่อแก่เปลือกผลเป็นสีน้ำตาล เมล็ดมีสีน้ำตาลมีปุ่มเล็ก ๆ คล้ายหนามอยู่บนเปลือกเมล็ด สามารถนำไปเพาะขยายพันธุ์ได้

แต่ส่วนใหญ่นิยมนำเถาแก่หรือใบมาปักชำมากกว่า โดยเลือกข้อแก่ ๆ ที่ใบติดอยู่สองใบมา ๑ ข้อ เด็ดใบออก ๑ ใบ ชำในทรายหรือแกลบที่ไม่มีดิน รดน้ำให้ชุ่มจนรากงอก จากนั้นนำไปลงถุงเพาะชำ หรือเลือกเถาแก่มาตัดเป็นท่อน ยาวประมาณ ๖-๘ นิ้ว ให้มีตาติดอยู่ ๒-๓ ตา ถ้าชำเถาในฤดูฝนจะออกรากเร็ว คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ศึกษาพบว่า สามารถลดพิษของสารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มคาร์บอเนต เช่น เมโทรมิด ได้ ทำให้ระดับเอนไซม์โคลีนเอสเทอเรสเพิ่มขึ้น หรือลดการยับยั้งเอนไซม์โคลีนเอสเทอเรส ซึ่งเอนไซม์ตัวนี้ทำหน้าที่ทำลายโคลีนเอสเทอเรสที่เป็นสารสื่อประสาท ที่ทำให้เกิดการหดเกร็งของกล้ามเนื้อ ใช้แก้พิษแมงดาทะเล ป้องกันหรือลดอาการเมาเหล้า ลดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด คุมเบาหวานและความดัน ใบมีฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือด และทำให้บีตาเซลล์ของตับอ่อนฟื้นฟูขึ้น ยอดอ่อน ดอกอ่อนเป็นผัก ใช้นึ่งกิน แกงกิน เช่นเดียวกับผักพื้นบ้านทั่ว ๆ ไปได้

เป็นพืชในเขตร้อนและเขตอบอุ่นของทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศแถบอินเดีย อินโดจีน ศรีลังกา พม่า ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มณฑลกว่างตุง สาธารณรัฐประชาชนจีน และไต้หวัน

ศูนย์บริการข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

วีรพันธุ์ นิลวัตร ข้อมูล/ข่าว

ธันวาคม ๒๕๕๕